

вигляді 10 діб. При злісному ухиленні від сплати аліментів особа підлягатиме кримінальній відповідальності.

Отже, адміністративна відповідальність за несплату аліментів у вигляді суспільно корисних робіт є досить ефективною у сучасному суспільстві, коли права дитини на матеріальне утримання одним із її батьків можуть бути порушеними. Також можна побачити позитивні зрушення у даній галузі у вигляді нових нормативних актів. Дані дії повинні забезпечити регулярне надходження для належного матеріального утримання осіб, що мають право на аліменти, а також заохочувати добровільне виконання обов'язку зі сплати аліментів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів»: від 07.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2234-19> (дата звернення: 25.03.2020).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради України: кодекс від 7 грудня 1984 р., редакція від 27.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Плетньова А. Є. Адміністративна відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов'язку сплати аліментів: сучасний аспект. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 1. 2019. С. 138-139.
4. Руслан Пилипів. Реалізація адміністративної відповідальності за несплату аліментів. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. С. 168-172.
5. Ярошенко А.С., Костенко О.М., Гасанов Е.Д., Калашнік Р.В. Особливості адміністративної відповідальності за несплату аліментів в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. С. 281–284.

Ціцюра О.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Шевчук О.Р.*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ: АНАЛІЗ СТАНУ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Актуальність теми. Станом на сьогодні, в час стрімкого розвитку наукових технологій та комунікацій, ситуація в Україні, та й в інших державах світу є досить складною, так як останніми роками різко зростає кількість спроб порушити режим захисту державної таємниці. Дуже часто

виявляються факти державної зради, різного роду шпіонажу, а також, вивідування та передання інформації іншим країнам, зокрема це стосується військової справи. Розповсюдження такої інформації загрожує інтересам країни. Це зумовлює значну шкоду, становить загрозу національним інтересам та завдає удару безпеці України. З огляду на те, що сучасна держава повинна володіти потужним потенціалом, що зумовлено необхідністю висунення адекватних відповідей внутрішнім викликам і зовнішнім загрозам, розгляд даного питання є актуальним та необхідним.

Стан наукового дослідження теми. Проблема адміністративно-правового режиму державної таємниці вже тривалий час знаходиться в центрі уваги з боку правників, політологів та соціологів. Серед науковців, що досліджували дане питання та присвятили свої праці цій проблематиці, можна виділити таких як: В. Артемова, А. Гуза, О. Ботвінкіна, Д. Веденєєва, Д. Усов, С. Сидоренко, О. Корченко, О. Архипов, Н. Ковтун, В. Навроцька, О. Парфіло, І. Смолькова, А. Федоров, Д. Пінчук, І. Мейдич, В. Макаренко та інших.

Метою даної роботи є дослідження адміністративно-правового режиму державної таємниці та висвітлення аналізу стану законодавчого забезпечення.

Виклад основного матеріалу. З того часу коли новим інститутом суспільства виникла держава, почала розповсюджуватись така практика розголошення відомостей, які визнавались таємними й секретними. В різнопланових правових нормах почав закріплюватись порядок здійснення захисту й охорони та можливої відповідальності за такі порушення. Сьогодні, найбільш важливою і максимально захищеною, вважається інформація, що оголошена державною таємницею.

Варто з'ясувати сутність державної таємниці. Державна таємниця – це певний вид таємної інформації, яка включає певні відомості в різних сферах суспільного життя, зокрема у сфері оборони, економіки, зовнішніх відносин, державної безпеки і охорони правопорядку. В Україні поняття і концепції державної таємниці регламентуються Конституцією України, Законом України «Про державну таємницю», Зводом відомостей, що становлять державну таємницю, постановами Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами, які ратифіковані Верховною Радою України, та іншими нормативно-правовими документами [3, с. 206].

Особливістю даного режиму є те, що він встановлюється та регламентується публічним правом, а його метою є охорона державної таємниці, гарантування національної безпеки, і також, реалізація й захист прав суб'єктів у сфері інформаційних відносин. Також, даним режимом встановлюються певні обмеження і строгі приписи.

Варто додати, що якщо є державна таємниця, то відповідно вона характеризується державним примусом, тобто передбачається окремий

вид юридичної відповідальності, який залежить від міри й обсягу порушення.

Структуру даного режиму становлять об'єкт та суб'єкт. Об'єктом є певна інформація, факти чи обставини, що охороняються, а суб'єкт становлять державні органи, органи місцевого самоврядування, або їх посадові особи, установи, організації, які забезпечують функціонування певних режимних правил. Також суб'єктом можуть бути заходи забезпечення функціонування режиму – правові норми, криптографічні засоби захисту інформації чи юридична відповідальність за порушення державної таємниці [7, с. 2-4].

Режим державної таємниці становить великий обсяг інформації, проте якщо локалізуватиметься зміст чи обсяг прав і свобод й загрожуватиме певна небезпека населенню, то такого роду інформація не допускається до таємної [1, с. 67-68].

Якщо ж згадати про охорону державної таємниці, то провідну роль відіграє встановлення єдиних вимог до носіїв інформації, що становить державну таємницю, також ліцензуються певні підприємства, установи чи організації, які мають безпосереднє відношення до здійснення такої діяльності, створено спеціальний порядок доступу і здійснення окремих функцій органів державної влади, діяльність яких пов'язана з державними таємницями.

На стан адміністративно-правового захисту державної таємниці може негативно впливати ряд проблем, зокрема, хочу зазначити соціальні, економічні, кадрові та організаційні. Досить істотною проблемою в сфері захисту державної таємниці є втрата інтелектуального потенціалу, значно вагомим фактором, що дає негативний відблеск щодо питань забезпечення державної таємниці є непрофесійність посадових й службових осіб і недостатня підготовка з новочасними інформаційними технологіями, які розвиваються шаленими темпами в сучасному модернізованому світі.

Прикро спостерігати, проте, досить часто трапляються адміністративні правопорушення в сфері державної таємниці, зокрема її законодавчого забезпечення. Можна виокремити, що головними причинами таких порушень є відсутність знань діючого законодавства про державну таємницю, неналежне виконання своїх службових обов'язків та недооцінювання важливості свого службового становища особами, що мають доступ до державної таємниці, недостатнє фінансування і повільний розвиток, а також, застарілість структури і можливих способів її захисту, так як технології і тенденції удосконалюються, а саме система захисту не розвивається.

Таким чином, можна дійти до висновку, що в усі часи найважливішим завданням держави була охорона державної таємниці. Сучасна правова держава повинна володіти потужним правоохоронним потенціалом, щоб забезпечити інформаційну безпеку країни. Цей аспект охоплює регулювання питань захисту інформаційної інфраструктури держави,

інформаційного ринку й, що не менш важливо, створення безпечних умов розвитку інформаційних процесів. З огляду на це, держава повинна вчасно реагувати шляхом прийняття адекватних заходів, створювати окремі і органи, що реалізують її політику в галузі захисту державної таємниці.

Щодо законодавчого забезпечення режиму державної таємниці, то сприятливим напрямом удосконалення є модернізування адміністративно-деліктного законодавства у цій сфері. Я вважаю, що Департаменту захисту інформації ДПА України необхідно покращити та посилити роботу над охороною державної таємниці, захистом інформації з обмеженим доступом, порядку поводження з такого роду документами, зокрема з грифом обмеження доступу „Для службового користування”.

На мою думку, варто точно й безпомилково визначити підстави засекречування інформації, й що не менш важливо, враховувати пропозиції щодо покращення стану забезпечення державної таємниці в нашій державі з точки зору професійно кваліфікованих осіб й пересічного населення, яке теж повинно мати доступ до висловлення власної думки та певної позиції.

Список використаних джерел

1. Баскаков В. Ю. Адміністративно-правовий режим захисту державної таємниці: стан і перспективи. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. №2. С. 66-68.
2. Ботвінкін О. В. Система охорони державної таємниці в Україні: історичний аспект. Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні. 2006. Вип. 2 (13). С. 83-88.
3. Галушка В.Ю., Тіхонов Г. М. Особливості правового регулювання захисту державної таємниці в Україні та поза її межами. Підприємництво, господарство і право. *Кримінальне право*. 2021. №1. С. 205-209.
4. Настюк В. Я., Белєвцева В. В. Адміністративно – правові режими в Україні: монографія. Право. 2009. С. 24-30.
5. Семенюк О. Г. Еволюція наукових поглядів на забезпечення діяльності з охорони державної таємниці. *Інформація і право*. 2017. № 1 (20). С. 123-131.
6. Собченко Л. І. Засади правового регулювання режиму секретності в оперативно-розшуковій діяльності підрозділів кримінальної поліції. *Форум права*. 2018. №2. С. 151-157.
7. Чердинцев Ю. Г. Адміністративно-правове регулювання режиму державної таємниці в Україні: дис. канд. юрид. наук. Одеса. 2020. URL: <https://hdl.handle.net/11300/13953>
8. Чердинцев Ю.Г. Правові засади режиму секретності в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. № 6. Т. 1. С. 48–52.